

Riera de sant Miquel, 1 bis – 08006 Barcelona - Tel. 932174174 – 932060279 – Fax 932049905

Correu-e: ecumenic_cat@telefonica.net

Pàg. web: <http://www.telefonica.net/web2/ecumenic-cat>

Carrer de Josep Aparisi, 30, 2n. 2^a - 08208 Sabadell – Tel. 937232663

N.S. núm. 78
1r trim. de 2009

DIÀLEG I DIÀLEGS

XXIII RETROBAMENT ECUMÈNIC

Amb l'intent agosarat d'aproximar el diàleg de les Esglésies cristianes amb els sectors de la societat més significatius dels nostres dies, el XXIII Retrobament Ecumènic, que se celebrà al seminari salesià *Martí-Codolar* el dia 7 de març, féu especial atenció al món de la recerca científica. Comptà amb les aportacions de David Jou (*), catedràtic de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona, de Susanna Woodcock, de la Comunió Anglicana, de Ramon M. Nogués, de l'Església Catòlica Romana, d'Enric Capó, de l'Església Evangèlica de Catalunya, i d'Antoni Brualla, del Patriarcat Ortodox de Sèrbia, tots ells representants a títol personal, i, en general, dels nombrosos participants que seguiren el desenvolupament de la jornada amb gran interès. .

A partir de la pregària, inspirada en la lectura del llibre del Gènesi, - *i Déu veié que tot el que havia fet era molt bo* (1,31) -, i, així mateix, de les aportacions testimonials dels diversos relators que intervingueren, de gran rigor metodològic, amb aquella receptivitat que s'acompanya de silencis, s'anà fent entre els assistents, de pensament i de cor, un gran consens. Ni científics, ni creients, ni no creients han de procedir amb por en la recerca de la veritat. Ho féu entenent el llenguatge tan ajustat als continguts i alhora tan poètic del principal responsable de la presentació del tema. Partim de preguntes senzilles, afirmà, de coneixements provisionals, de descobertes modestes. Hem d'acotar, per això, el mètode científic que seguim, els seus límits, les seves reverberacions. De què ens parla la ciència? Què ens diu? Què no ens diu? D'una banda, a propòsit de la nostra dimensió còsmica, d'ençà de Galileu. De l'univers bressol a l'univers màquina, de l'univers màquina a l'univers vertigen, de l'univers vertigen a l'univers arrel. De l'altra, de la nostra dimensió corporal, de Darwin a l'enginyeria genètica. I, finalment, de la nostra dimensió creativa, de la revolució industrial al canvi climàtic. Com dir Déu en tots i cadascun d'aquests camps del món científic? El creient se sorprèn davant del món; però també el científic es reconeix sorprès i limitat. Ambdós es necessiten. El creient des de la confiança que li infon el festí de l'existència al qual ha estat convidat ho expressa a través del llenguatge simbòlic, receptiu al do del simbolitzant en el simbolitzat. La seva és la resposta de la totalitat, del sentit, de la poesia, de la música, de la lluita de cada dia. D'on la conveniència inexcusable del diàleg. Amb Déu o sense, tots fem el procés de creixença de l'univers. Ho recordà el ponent citant l'evangeli de Mateu: *On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells* (18,20). Si analitzàvem científicament una carta d'amor, comentà amb humor, ens quedàrem perplexos, no entendríem res. Si, en canvi, sobretot si en som autors o destinataris, n'endevinem tot el sentit que té, ben entès que som relacionals, la carta és d'un valor inestimable per anar sempre més endavant.

El XXIII Retrobament Ecumènic acabà a primera hora de la tarda amb la pregària d'acció de gràcies, després d'haver compartit impressions sobre les relacions interconfessionals cristianes a

comarques: el Barcelonès, les terres de l'Ebre, el Gironès, Osona, el Bages, el Segrià, el Vallès i altres.

Joan Botam

(*) D'entre els llibres de David Jou publicats recentment recordem: *Déu, cosmos, caos – Horitzons del diàleg entre ciència i religió* (Viena, 2008) i *Reescribiendo el Génesis – De la gloria de Dios al sabotaje del universo* (Destino, 2008).

David Jou

(Fundació Joan Maragall)

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE CIÈNCIA I DIÀLEG ECUMÈNIC

(Guió de la ponència presentada al XXIII Retrobament Ecumènic)

Quin paper té la ciència en el diàleg interreligiós i en el diàleg ecumènic?

- Ens entreté amb qüestions secundàries? Contribueix a teixir relacions interpersonals?
- Toca temes vigents de la vida actual, d'interès en totes les religions?
- Quin paper hi juguen la història, la tradició, l'autoritat, l'entorn cultural?

Silencis i suplantacions de la ciència

- Si la ciència, sense invocar Déu, explica tantes coses, quina falta fa Déu?
- De què ens parla la ciència? El mètode científic, els seus límits, les seves reverberacions.
- Què no ens diu la ciència? Del llenguatge humil al llenguatge total?

La nostra dimensió còsmica: de Galileu al principi antròpic

- De l'univers bressol a l'univers màquina: del motor immòbil al rellotger còsmic.
- De l'univers màquina a l'univers vertigen: l'univers en expansió.
- De l'univers vertigen a l'univers arrel; pols d'estrelles, immensitat necessària.

La nostra dimensió corporal; de Darwin a l'enginyeria genètica

- Variacions i selecció: un atzar creador? un procés sense finalitat? una humanitat innecessària?, un dolor inevitable?
- La gramàtica molecular de la vida: el llibre de l'ADN, el codi genètic.
- Del llibre obert al full en blanc; escriure amb gens, accelerar la història.

La nostra dimensió creativa: de la revolució industrial al canvi climàtic

- La comunicació: de la premsa a les xarxes d'ordinadors: un món cada cop més gran.
- La reproducció, la cirurgia, la medicina genètica, la ment: a cada progrés, més interrogants.
- L'energia, les deixalles, la contaminació, les espècies: un planeta cada cop més xic.

Com dir Déu en un món científic i tecnològic

- La sorpresa de la ciència davant el món: existència, ordre, fecunditat.
- El valor de la natura enfront de la supremacia de la ciència.
- El valor de la persona enfront de la impersonalitat.

Contrapunt de Susanna Woodcock

(Església Espanyola Reformada Episcopal – Comunió Anglicana)

Darwin es preparava per al ministeri anglicà quan se li va presentar la possibilitat de viatjar en el *HMS Beagle*. Aleshores les seves idees eren les convencionals de la seva època, però l'observació de la naturalesa i el seu diàleg amb ella van canviar les seves idees religioses. A la tornada del viatge, va esperar molt de temps abans de publicar les seves noves idees, i efectivament van provocar l'escàndol que temia.

Durant el segle XX va arribar a ser molt estesa la idea que el desenvolupament de la ciència comportaria la mort de la religió i que l'Església, en particular, es reduiria fins a desaparèixer.

No obstant, a inicis del segle XXI hi ha un nombre notable de científics destacats que entenen la ciència i la religió com dues facetes d'una sola veritat; dues facetes que es complementen en la recerca del coneixement i de la veritat.

Va ser Stephen Jay Gould, catedràtic de Harvard que va morir l'any 2002, qui va dir que les ciències naturals, la teoria de l'evolució inclosa, eren conseqüents amb l'ateisme, d'una banda, i amb les creences religioses convencionals de l'altra; que els descobriments científics en si no requerien ni una postura atea ni la creença en un creador. Si no fos així, va dir Gould, la meitat del seus distingits companys científics serien beneïts i això no ho podria acceptar, fos quina fos aquesta meitat.

Dins d'aquell marc d'indiferència de la recerca científica, l'any 1991 es va obrir a la universitat de Cambridge un espai d'investigació i estudi en "La Teologia i les Ciències Naturals".

Sóc de l'altra universitat, Oxford, i durant els darrers anys aquest tema va ser molt calent a Oxford. Richard Dawkins, zoòleg i catedràtic de l'Entesa Pública de la Ciència, un excel·lent comunicador i, entre els millors, per fer accessibles a nivell popular els descobriments científics, va publicar uns quants llibres en què interpreta la ciència des d'una perspectiva absolutament atea. En especial el seu llibre *The God Delusion* representa un assalt agressiu i partidista a la religió.

En contra de Dawkins s'ha expressat públicament el catedràtic de teologia històrica, i ministre anglicà, Alister McGrath, el qual, abans d'ordenar-se es dedicava a la recerca científica en el camp de la biologia. Hi va haver un debat públic que va atraure molta atenció.

De la mateixa manera que Dawkins interpreta el món científic des de la seva perspectiva atea per rebutjar la religió; n'hi ha d'altres, de la banda religiosa, per dir-ho així, que utilitzen la Bíblia, o millor dit, la seva interpretació de la Bíblia, per rebutjar la ciència, bé que majoritàriament no son anglicans!

Els camps científics que tenen molt a veure amb el món religiós són (1) la cosmologia i la física, que tracten sobre l'origen del l'univers i el seu futur; (2) la biologia: sobre l'origen de les espècies i la teoria de l'evolució (encara es diu només teoria després de 150 anys!) i com arribem aquí nosaltres, els ser humans; i (3) els temes de la medicina que requereixen un debat complicat sobre l'ètica.

Malgrat el bé que aporta al coneixement humà, la ciència no té res a dir sobre qüestions de bellesa, del perquè de l'univers i el seu significat i propòsit, sobre el sentit moral i l'altre sentit, quasi

universal, d'un poder transcendental. La ciència pot parlar de les ones de so i el funcionament de l'orella, però no pot parlar de l'emoció que ens produeix la música de Beethoven o Bach.

Va ser Galileu qui va dir : la religió no ens ensenya com funciona el cel; ens ensenya com arribar al cel.

Contrapunt d'Enric Capó (Església Evangèlica de Catalunya)

La recent celebració del 150 aniversari de la publicació de "L'origen de les espècies", posa de nou sobre la taula l'assumpte del diàleg entre les Esglésies i les investigacions científiques. És un diàleg que molt sovint s'ha convertit en una discussió que, a vegades ha estat molt agressiva per ambdues parts. En el passat, l'Església s'ha posat en una tessitura prepotent i s'ha atrevit a condemnar explicacions científiques de l'univers només perquè no coincidien amb la seva visió religiosa de la realitat de la naturalesa, o perquè semblaven contradir les afirmacions bíbliques. En el present hi ha científics fanàtics, com el professor Richard Dawkins, que es neguen a escoltar els altres i tiren pel dret com si el que defensen fos una veritat absoluta.

L'Església i la ciència han d'aprendre a escoltar-se i respectar-se. Pel camí de la discussió i enfrontament no arribarem en lloc. Ens farem mal els uns als altres i ens situarem en plataformes des de les quals no hi haurà possibilitat d'enteniment. En principi, tots nosaltres estem buscant el mateix: desentranyar el misteri de la vida humana i entendre cada vegada millor l'univers en què vivim. Per tant, no és el lloc més avinent per a les nostres baralles en defensa de punts de vista personals, sinó de posar-ho tot en comú i col·laborar.

L'Església ha de respectar l'autonomia de la ciència i no tractar de limitar el camp de la investigació. Ha d'examinar amb imparcialitat tot allò que la investigació científica ens aporta, sense veure en els investigadors enemics que tracten de minar els fonaments de la doctrina cristiana. Són homes i dones com nosaltres que tracten de trobar la veritat que nosaltres anomenem Déu.

Per altra banda, els científics s'haurien de limitar al seu treball d'investigació, sense treure'n de bon principi conclusions filosòfiques o religioses. Una cosa és el fet científic, - per exemple, la teoria de l'evolució -, i una altra molt diferent la interpretació que se'n pot fer. A partir d'aquí, el diàleg pot ser molt profitós.

SETMANA DE PREGÀRIA PER A LA UNITAT DELS CRISTIANS 09

Actes dels quals hem rebut informació al Centre Ecumènic de Catalunya

- Gen. 7 : Franciscanes Missioneres de Maria, de Barcelona (Plaça Universitat, 2). Dins el cicle "Una estona de pregària amb Francesc i Clara d'Assís", pregària per la unitat dels cristians. 20 h.
- Gen. 13 : Església de la Mare de Déu del Carme de Lleida. Inici de les conferències sobre ecumenisme i diàleg interreligiós. 20.00 h.
- Gen. 17 : Ruta de sant Vicent a la ciutat de València, promoguda per 5 associacions interconfessionals. De les 8.30 h. a les 13.00 h.
- Gen. 17 : Sala Capítular de la Catedral Basílica de Terrassa (Església, 1). Estat actual de les relacions catòlico-ortodoxes, conferència a càrrec de Sebastià Janeras. 17.30 h.

- Gen. 17 : Convent de santa Clara de monges caputxines de València (Av. de Pérez Galdós, 119). Pregària interconfessional amb les presentació de dues Bibles en traducció interconfessional (BVI i BTI), a càrrec de J.L. Andavert. 19 h.
- Gen. 18 – 25. Església del Sagrat Cor de Girona. Pregària interconfessional per la unitat dels cristians. 19.30 h.
- Gen. 18 : Catedral Basílica de Barcelona. Pregària interconfessional a càrrec de la Delegació Diocesana d'Ecumenisme i de Relacions Interreligioses, presidida pel Cardenal.Arquebisbe. 20 h.
- Gen. 20 : Monestir de Clarisses de la Divina Providència de Badalona (Arnús, 64). . Pregària interconfessional.
- Gen. 21 : Església de sant Isidor de Barcelona (Comte d'Urgell, 178). Pregària interconfessional amb la participació de la comunitat veïna de cristians adventistes del setè dia). 20 h.
- Gen. 21 : Parròquia de Santa Maria de Rubí (Joan Puig, 3). Els cristians davant les discriminacions i els prejudicis socials. Pregària ecumènica a càrrec de l'Arxiprestat de Rubí i l'Església protestant de Rubí. 20 h.
- Gen. 21 : Església Evangèlica Unida de Terrassa (Galvani, 155). Pregària unida. 21h.
- Gen. 22 : Monestir de la Mare de Déu dels Àngels i santa Clara de Manresa (Santa Clara Nova, 62). Pregària interconfessional. 19 h.
- Gen. 22 ; Església Evangèlica de la Bíblia Oberta de Lleida (Sicoris, 14-16). Pregària per la unitat dels cristians. 19.30 h.
- Gen. 22 : Església de Crist Redemptor de Barcelona (Av. Mare de Déu de Montserrat, 34), Cristians reconciliats al segle XXI. Conferència a càrrec de Joan Botam. 20 h.
- Gen. 23 : Església de la Mare de Déu del Carme de Lleida (Rambla Ferran, 33). Pregària de les Esglésies Catòlica i Ortodoxa, 19.30.
- Gen. 23 : Església de la Mare de Déu del Roser de Tortosa (Ferrerries). Pregària interconfessional. 20 h.
- Gen, 23 : Església Catedral de sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat (Pl. de la Vila, 2 bis). Pregària interconfessional presidida pel Sr. Bisbe. 19 h.
- Gen. 23 : Església de sant Pau de Terrassa (Dr. Ferran, 251). Pregària unida. 21 h.
- Gen. 24 : Església Ortodoxa de la Protecció de la Mare de Déu, de Barcelona (Aragó, 181). Vespres interconfessionals. 19 h.
- Gen. 24 : Catedral Basílica de Terrassa (Església, 1). Acte de cloenda de la setmana de pregària per la unitat. Vespres amb participació interconfessional. 19 h.
- Gen. 24 : Església Baptista del Redemptor de Sabadell (Moratín, 105). La proclamació cristiana de l'esperança en un món dividit. Pregària a càrrec del Moviment Ecumènic de Sabadell. 18 h.
- Gen. 24 : Acte central ecumènic de la Catedral de Lleida. 19.30 h.
- Gen. 25 : Església de sant Miquel dels Sants de Barcelona (Escorial, 163). Pregària interconfessional de cloenda de la setmana de pregària per la unitat a càrrec del Centre Ecumènic de Catalunya, la comunitat catòlica de sant Miquel dels Sants, la comunitat evangèlica alemanya, la comunitat ortodoxa de la Protecció de la Mare de Déu i la Coral Bach, 19 h.
- Gen. 26 : Llibreria Claret de Barcelona (Roger de Llúria, 5). Presentació del llibre “Dietrich Bonhoeffer – Cartes de Barcelona” a càrrec de Lluís Duch, Josep M. Jaumà i Alexander Fidora. 19 h.
- Gen. 27 : Església de Sant Medir de Barcelona (Constitució, 17). Pregària interconfessional per la unitat dels cristians a càrrec de l'Escola Bíblica Ecumènica..
- Gen. 28 : Basílica de sant Josep Oriol de Barcelona (Villarroel, 83). L'avui de l'ecumenisme; conferència a càrrec de Felip Carmona i pregària interconfessional.

- Gen. 30 : Sant Antoni, de Barcelona (Verge de la Mercè, 65). Pregària ecumènica per l'eliminació de la violència a càrrec d'ACAT. 20.45 h.

NASCUTS DE LA PARAULA (**)

“Estimeu-vos els uns als altres intensament i amb un cor net, ja que heu estat engendrats de nou (...) de la paraula de Déu viva i eterna: (...) l’Evangeli que vos ha estat anunciat”(1Pe 1, 22-25).

Fa un any es va fer públic, en nom de les entitats interconfessionals a les quals pertanyem, el missatge *Pelegrins de Jesús a Europa*, que volia contribuir a la recepció de la III Assemblea Ecumènica Europea, clausurada a Sibiu (Romania) el 8 de setembre del 2007. Dins de l'apartat 2 (“Espiritualitat”) el missatge diu: “Volem remarcar la **centralitat de la Paraula de Déu** com a fonament comú d’una espiritualitat plural. En totes les comunitats cristianes s’ha de fomentar la lectura i l’estudi rigorós de la Bíblia, que duga a una comprensió de les Escripures no evasiva ni acrítica, sinó alhora profunda i encarnada.”(n. 3).

Precisament, estem commemorant el segon mil·lenni del naixement de l’apòstol Pau, efemèride de ressonàncies eminentment bíbliques i ecumèniques, així com el 40é aniversari dels Acords entre les Societats Bíbliques Unides i l’Església catòlica romana —que acaba de celebrar un Sínode sobre la Paraula de Déu— a propòsit de les traduccions interconfessionals de la Bíblia.

És per això que el passat 17 de gener va tenir lloc al convent de Santa Clara de València, amb motiu de la Ruta de Sant Vicent —pelegrinatge ecumènic que rememora el martiri del sant diaca—, una pregària interconfessional amb el títol *Nascuts de la Paraula*. La celebració —que comptà amb l’assistència de fidels catolicorromans, ortodoxos, anglicans i evangèlics de tradició reformada, baptista i pentecostal— es va iniciar amb l’entronització de la *Bíblia Valenciana Interconfessional* (BVI, 1996), ressò de la rica tradició bíblica de les nostres terres, i de la recentment publicada *Bíblia. Traducció Interconfessional* (BTI, 2008), fruit de més de trenta anys de treball conjunt entre biblistes protestants i catòlics. La predicació estigué a càrrec del Rvd. Josep Lluís Andavert, Director general de la Societat Bíblica d’Espanya.

En l’escaiença del Dia de la Bíblia i del Dia de la Dona, oferim a les germanes i germans de totes les comunitats cristianes, i als hòmens i dones de bona voluntat, les següents reflexions.

I. BIBLIA I MOVIMENT ECUMÈNIC

[1] En el marc del moviment ecumènic, les **traduccions interconfessionals de la Bíblia** constitueixen un fet de primera importància. En donem gràcies a Déu i recomanem la lectura personal i l’ús comunitari d’estes versions.

[2] Constatem, així mateix, que algunes Esglésies compartixen els **leccionaris litúrgics** i que ací i allà sorgixen iniciatives per a compartir també la **predicació** o els **tallers bíblics** per a l’estudi de l’Escriptura. Es tracta de camins nous i esperançadors: ja que la Paraula de Déu, que existia al principi (Jn 1, 1), es dirigix per igual a totes les comunitats (cf. Ap 2-3), cal, primer que res, escoltar-la, i esforçar-se per respondre-hi, de manera conjunta.

[3] Subsistixen **divergències** notables entre les diverses confessions a propòsit de la relació entre les Escripures, la Tradició i el magisteri de l’autoritat eclesiàstica. Però la Bíblia continua sent el gran camí, la **via santa** (cf. Is 35, 8), cap a la comunió plena i la celebració comuna dels sacraments. I cal recordar que totes i cada una de les Esglésies han de convertir-se contínuament a la Paraula de Déu (*Ecclesia sub Verbo Dei*, deia Martí Luter expressant la convicció comuna).

[4] La Paraula de Déu, viva i eficaç (He 4, 12) ja en la creació del món (Gn 1-2), ens recrea en la fe **amb vista a una existència viscuda en l'amor fratern** (1Pe 1, 22-25). La comunitat cristiana constituïx l'espai on és possible viure eixa experiència divinhumana; com escriu sant Agustí, “els apòstols predicaren la Paraula de la veritat i engendraren les Esglésies”.

[5] En cada Església de Déu, l'amor verdader i la unió en la diversitat que este implica esdevenen una **imatge** —humil però eloqüent— **de la Trinitat**: aquest signe fa possible “que el món crega” en la persona i la causa de Jesús (Jn 17, 21).

[6] Per tot això, **el moviment ecumènic** no pot reduir-se a un simple “ecumenisme diplomàtic”, preocupat per les bones relacions interconfessionals, ni tampoc a un “ecumenisme de calendari”, limitat a determinades setmanes o dies de l'any, ans **està arrelat en la Paraula de Déu**: respon al sentit més profund de l'Església i és una exigència de la seua mateixa naturalesa.

[7] L'ecumenisme cristià està fet de **respecte, diàleg i reconciliació**, de **paciència i tolerància recíproca**; com escriu sant Cebrià, “no és possible mantenir ni la unitat ni la pau, si els germans no fomenten la tolerància mútua i si no custodien, per mitjà de la paciència, el llaç de la concòrdia” (cf. Ef 4, 2-3).

II. LA BÍBLIA COM A PARaula DE DéU

[1] Els cristians confessem **Jesús de Natzaret com a Paraula de Déu encarnada**, “consustancial amb el Pare segons la divinitat i consustancial amb nosaltres segons la humanitat” (IV Concili ecumènic). Per tant, ell és el centre i el fi de les Escripures, l'únic capaç d'explicar-les i de dir-ne el sentit autèntic (cf. Lc 24, 27.44-45).

[2] Creiem també que tota la Bíblia ha sigut **inspirada per l'Esperit de Déu** (cf. 2Tm 3, 16), el qual, com a Defensor dels seguidors de Jesús, va recordant a les comunitats les seues paraules i les guia així cap a la veritat sencera (Jn 14-16).

[3] El mateix Esperit Sant que va convertir la Paraula en Llibre, posant-la per escrit en la Bíblia, transforma ara el Llibre en Paraula viva per als cristians. Per això, la proclamació pública i la lectura privada de les Escripures han de ser **font de vida i plenitud** per als qui les escolten o les lliguen, segons allò de sant Pau: “la lletra mata, però l'Esperit dóna vida” (2Co 3, 6), i encara: “on hi ha l'Esperit del Senyor, allí hi ha la llibertat” (2Co 3, 17).

[4] Així, tota la Bíblia ha de ser entesa **en clau d'alliberament integral** de l'ésser humà: este és el projecte de Déu i el contingut del seu regnat, inaugurat per Jesús (cf. Mc 1, 15). Ens cal dir no, per tant, a una lectura desencarnada i espiritualista, merament interior i individual. L'Escriptura no es pot comprendre de manera atemporal, sinó precisament **a la llum dels signes dels temps** (cf. Mt 16, 3) dins del procés de la història, a través de la qual la *imatge* de Déu en nosaltres ha d'arribar a ser *semblança* de Jesús (cf. Gn 1, 26; Jn 19, 5).

[5] Som conscients així mateix que la Bíblia és, també, **font de cultura i de civilització**. Especialment als països de tradició cristiana, ha inspirat en gran mesura la cultura popular i el pensament més elevat, les llengües nacionals, la literatura i l'art, el dret i la política... A hores d'ara, és patrimoni universal: ni tan sols les Esglésies tenen dret a monopolitzar-la. Per això, demanem que siga objecte de coneixement i d'estudi, com a fet cultural, en els sistemes públics d'ensenyament.

III. LA BÍBLIA EN LA VIDA DELS CRISTIANS

[1] Un dels signes majors en la història contemporània de les Esglésies és la **difusió massiva de la Bíblia**, especialment entre els catòlics romans, els quals no hi havien tingut accés directe durant segles. Els moviments bíblic, litúrgic i ecumènic varen convergir en el Concili Vaticà II, del qual cal remarcar la constitució *Dei Verbum* (1965) sobre la Revelació. Es multiplicaren aleshores les versions de les Escripures —preparades quasi sempre en col·laboració amb els altres cristians—, i

tant la teologia com el magisteri eclesiàstic, la pastoral, l'espiritualitat i —particularment— la celebració de la litúrgia, reberen una empremta bíblica important.

[2] Més de quaranta anys després, però, constatem una preocupant **manca de familiaritat i de coneixement de les Escriptures** en molts fidels. Per a ells, queda encara lluny l'experiència de Jeremies: “Quan m'arribava la vostra paraula, jo la devorava: ella ha sigut el goig i l'alegria del meu cor” (Jr 15, 16). Tampoc **en la predicació i en la catequesi** la Bíblia desplega tota la seua virtualitat. I tanmateix, la frase lapidària de sant Jeroni continua sent inapel·lable: “Ignorar les Escriptures és ignorar el Crist”.

[3] El món protestant ha transmès als altres cristians la seua veneració i amor per la Bíblia i un zel exemplar per donar-la a conèixer en tots els ambients, pobles i llengües (cf. Ac 2; Rm 10, 14-15; 2Te 3, 1). Tots els cristians hem de reconèixer amb acció de gràcies la benemèrita tasca portada a terme per les **Societats Bíbliques Unides**, entitat hui plenament interconfessional.

[4] Els problemes més greus sorgixen quan es fa una **lectura fonamentalista** de l'Escriptura, que du fatalment a l'immobilisme i al sectarisme. Heus-ne ací alguns, que han comportat efectes desastrosos en la vida de les persones i dels pobles:

- (1) **Discriminació de la dona**, basada en el context patriarcal de l'Antic Testament, però oblidant els textos que mostren el “rostre matern” de Déu, el paper de les figures femenines en la història de la salvació i, sobretot, la praxi “subversiva” —igualitarista i alliberadora— de Jesús.
- (2) **Antijudaisme**: el refús contra el “poble deïcida” —una idea inimaginable per a Jesús i els apòstols—, que va fer possible l'odi i la persecució dels jueus en les societats cristianes durant segles i va fornir la base per a l'antisemitisme i l'Holocaust del nacionalsocialisme, recolza sobre una interpretació errònia del Nou Testament.
- (3) **Justificació de l'opressió econòmica i política**, que respon als interessos de les classes dominants, emmascarats per l'apel·lació a conceptes bíblics incorrectament interpretats, com “regne del cel”, “món”, “salvació”, “creu”, etc., mentre s'ignoren el sentit alliberador de l'Èxode, el missatge de justícia dels profetes i l'Evangeli de Jesús, bona nova per als pobres i crític envers tots els poders.
- (4) S'hi podria afegir una llarga llista de situacions o actituds inadmissibles que s'han justificat acudint a lectures abusives de la Bíblia: **pràctica de la tortura i negació dels drets humans en general; discriminacions racials i religioses; recel envers la raó i la ciència, la sexualitat i fins la felicitat temporal; homofòbia; bel·licisme i colonialisme; destrucció ecològica...**
- (5) Per a afrontar els dèficits mencionats, convidem tots els cristians a la **lectura diària** de la Bíblia (cf. Dt 32,2; Is 55,10-11), a la qual cal iniciar en la catequesi.

Esta lectura ha de ser:

- 1) **Íntegra**: tant del Nou Testament com del Tenak o Antic Testament, el qual manté el seu valor propi dins la Bíblia cristiana.
- 2) **Integral**, és a dir, no parcial o reduccionista: una sola perspectiva —ja siga doctrinal, moral, existencial, social, de gènere, etc.— no esgota la riquesa de significats del text bíblic.
- 3) **Rigorosa**: el “sentit literal” o primari de l'Escriptura s'ha de copsar tenint en compte el gènere literari de cada text, així com les altres aportacions dels mètodes historicocrítics.
- 4) **Eclesial**: fa referència al “sentit espiritual”, o connexió dels textos bíblics amb l'obra salvadora de Jesús i la vida cristiana; ací les ensenyances dels Pares i les decisions dels concilis de l'Església indivisa posseeixen un valor decisiu.
- 5) **Orant**: en el diàleg entre Déu i l'home, la pregària és la resposta a la Paraula; concretament, segons el mètode de l'escola de la Paraula o *lectio divina*, a la lectura de

la Bíblia segueix la meditació, la qual deixa pas a l'oració i esta, finalment, porta a la contemplació o fruïció espiritual (*lectio – meditatio – oratio – contemplatio*).

- 6) **Compartida**: en tant que resulta possible, la Paraula assimilada personalment per cada u, és comunicada als germans en un intercanvi mutu, amb docilitat a l'Esperit Sant (conversa espiritual o *collatio*).
- 7) **Compromesa**: finalment, la Paraula així compartida esdevé acció, vida, compromís pel regnat de Déu i la seua justícia (cf. Mt 6, 33); els cristians de totes les Esglésies trobem ací una crida peremptòria al treball conjunt.

IV. LA BÍBLIA EN EL CULTE DE LES ESGLÉSIES

[1] La Bíblia és el **Llibre comunitari per excel·lència**, destinat a ser proclamat en l'assemblea del poble (*ekklesia*). I el culte mateix és la **Paraula en acció**, que s'actualitza en una comunitat concreta i en un moment determinat.

[2] En el culte comunitari, doncs, la Paraula assolix la seua expressió més plena i el màxim grau d'efectivitat. Quan hi és proclamada —ço que va molt més enllà de la simple lectura d'uns textos—, **Jesucrist es fa realment present** per la força de l'Esperit Sant; ell mateix comenta les Escripures (cf. Lc 4, 16-20) i anuncia la Bona Nova: la caritat del Pare (cf. 1Jn 4, 16).

[3] A través d'un llenguatge no merament informatiu o exhortatiu, sinó performatiu en sentit eminent, es realitza així, en l'assemblea reunida, un esdeveniment de gràcia i potència, obra del Déu Trinitat (cf. 2Co 13, 13; Jud 20-21). Esta potència salvífica és tan gran que la Paraula esdevé per als fidels “cos del Crist” (Orígenes), “**verdader aliment i verdadera beguda**” (sant Jeroni).

[4] La **predicació**, a la qual el poble té dret, testimonia la *receptió* de la Paraula en l'assemblea concreta. El **cant** no és pas un element ornamental del culte: expressa l'alegria per la presència del Senyor i fa pressentir el goig del Regne acomplit; juntament amb els **salms** i les **altres formes de pregària** constituïx la resposta de la comunitat a la Paraula divina (cf. Col 3, 16) i forma amb esta la celebració gojosa de l'Aliança.

* * *

Les cristianes i els cristians de totes les comunitats podem dir amb sant Pau, dos mil anys després: “No m'averkonyisc de l'evangeli, que és poder de Déu per a salvar tots els qui creuen.” (Rm 1, 16). I donem testimoni, amb acció de gràcies, que “la paraula de Déu no està encadenada!” (2Tm 2, 9). És esta mateixa Paraula la que ens ha fet nàixer a la vida de Jesús en les nostres comunitats, la mateixa que, a través del moviment ecumènic, espenta les Esglésies cap a la plenitud del Regne.

València, 8 de març de 2009. Dia de la Bíblia - Dia de la Dona

(**) *Signen aquesta carta, en nom de les entitats interconfessionals respectives*: Josep Samarra (*Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura - ACAT*); María Teresa Soler (*Amistat Judeo-Cristiana*); Manolita Fuentes, Isabel Roura (*Centre Ecumènic de Catalunya*); Gerson Amat, August Monzon (*Centre Ecumènic Interconfessional de València*); María Salud Piera (*Dones creients*); María del Carmen Sarmiento, Hannah Williams (*IEF - Amistat Ecumènica Internacional*).

**XIII TROBADA INTERCOMARCAL
DEL CENTRE ECUMÈNIC DE CATALUNYA**
Parròquia Catòlica de Sant Cugat
Carrer Llarg, 56 – 17190 SALT (Gironès)
Dissabte, 9 de maig de 2009
(de les 11.30 h., dinar inclòs, a les 18.30 h.)

Clàssics cristians del segle XX

La Facultat de Teologia de Catalunya ha iniciat una nova col·lecció d'autors cristians significatius pertanyents a diverses tradicions cristianes i viscuts durant el segle XX. Vol ser la continuació de la col·lecció anterior, "Clàssics del Cristianisme", que recollia autors des dels inicis fins a la fi del segle XIX i que tan bona acollida va tenir, sia en el món cristià, sia en el món cultural en general. De fet, va merèixer la Creu de Sant Jordi i el Premi d'Honor Jaume I.

Aquesta publicació d'ara recull el desig de molta gent, manifestat ja en acabar-se la col·lecció anterior, de continuar-la d'alguna manera. La nova col·lecció, "Clàssics cristians del segle XX", preparada per la Facultat de Teologia de Catalunya i editada per Edicions Pòrtic, del Grup 62, consta de 20 volums, publicats al ritme de tres volums anuals. Com la seva predecessora, es vol plenament ecumènica. S'han publicat ja els dos primers volums i el tercer sortirà pel mes de maig:

Dietrich BONHOEFFER, *Cartes des de la presó*

Yves CONGAR, *Un poble messiànic*

Joan MARAGALL – Carles CARDÓ – Joan B. MANYÀ – Bartomeu XIBERTA, *Pensament cristià i Catalunya*

La resta d'autors, per ordre alfabètic, són:

Karl BARTH, *Credo*; Maurice BLONDEL, *Carta apologètica*; Serguei BULGÀKOV, *L'Ortodòxia*; Rudolf BULTMANN, *El cristianisme primitiu en el marc de les religions antigues*; Marie-Dominique CHENU, *Sant Tomàs i la teologia*; Romano GUARDINI, *L'esperit de la litúrgia*; Adolf VON HARNACK, *L'essència del cristianisme*; Henri DE LUBAC, *Paradoxa i misteri de l'Església*; Emmanuel MOUNIER, *El personalisme*; Karl RAHNER, *Pregàries de la vida*; Arthur Michael RAMSEY, *L'evangeli i l'Església Catòlica*; Dumitru STANILOAE, *Jesucrist, llum del món*; Edith STEIN, *La ciència de la creu*; Paul TILlich, *Dinàmica de la fe*; Miguel de UNAMUNO, *El sentiment tràgic de la vida*.

Aquesta col·lecció serà presentada solemnement a l'Aula Magna de la Facultat de Teologia de Catalunya (Diputació 231, Barcelona), el **dimarts 12 de maig, a les 19,30**. A l'acte, presidit pel Gran Cancellier de la Facultat, Emm. Cardenal Lluís Martínez Sistach, hi intervindran el Degà de la Facultat, Dr. Armand Puig, el professor Dr. Josep Castanyé, el director de la col·lecció, Dr. Sebastià Janeras, i el director editorial del Grup 62, Sr. Fèlix Riera. Hi haurà una intervenció musical del cor Irini, amb tres peces representatives de tres confessions cristianes: *Ave Maria*, de T. L. de Victoria, *Jesu, meine Freude*, de J. S. Bach, i *Góspodi pomilui*, d'A.A. Arkhànguelski.

La col·lecció es pot adquirir a les llibreries, però també, i és força millor,
per subscripció a tota la col·lecció (20 volums).

Per a formalitzar la subscripció us podeu adreçar a la Secretaria de la Facultat de Teologia,
Diputació 231, 08007 Barcelona, tel.: 93 453 49 25; e-mail: publicacions@teologia-catalunya.cat

Amb el suport de:

